

Generalitat de Catalunya

Trastorn de l'espectre alcohòlic fetal (TEAF)

Barcelona, 5 de setembre de 2018

ACCIONS

Orientades a reforçar les mesures informatives en processos d'adopció

Orientades a reduir el consum d'alcohol durant l'embaràs

Orientades a reduir les conseqüències en els nens i nenes afectats de TEAF

INFORMACIÓ

INFANTS AMB NECESSITATS ESPECIALS

SESSIÓ INFORMATIVA ESPECÍFICA PER FAMÍLIES

FORMACIÓ ESPECÍFICA ECA//ICF

SUBVENCIONS A ASSOCIACIONS DE FAMÍLIES ADOPTIVES

PREVENCIÓ

IDENTIFICACIÓ PRECOÇ

INTERVENCIÓ I SEGUIMENT

INFORMACIÓ

FORMACIÓ PROFESSIONALS

ESTUDIS PILOT

TRACTAMENT

CRIBRATGE

DIAGNÒSTIC

TRACTAMENT I SEGUIMENT

INFORMACIÓ I SUPORT

FORMACIÓ PROFESSIONALS

Què és el TEAF?

Agrupa un gran rang d'**anomalies físiques, mentals, conductuals i cognitives** que un individu pot presentar quan ha **estat exposat a l'alcohol durant el seu desenvolupament prenatal**.

1

Anomalies
crànio-facials

2

Retard en el
creixement

3

Alteració sist.
nerviós central

Què és el TEAF?

Agrupa un gran rang d'**anomalies físiques, mentals, conductuals i cognitives** que un individu pot presentar quan ha estat **exposat a l'alcohol durant el seu desenvolupament prenatal**.

1

Anomalies
crànio-facials

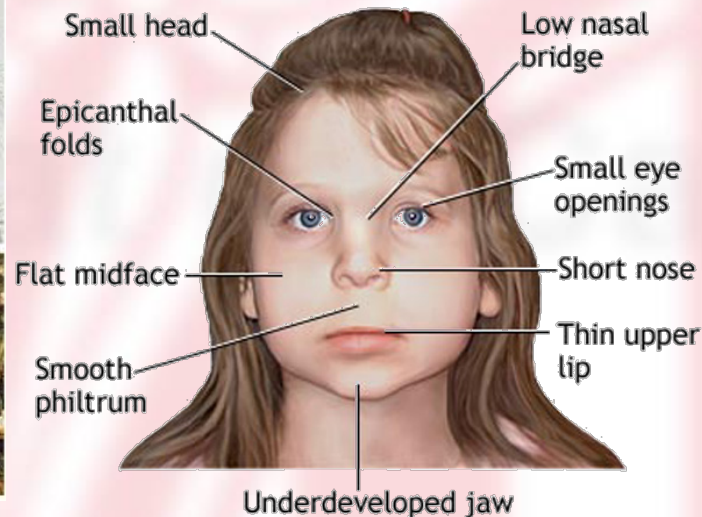
2

Retard en el
creixement

3

Alteració sist.
nerviós central

Principals característiques: *filtrum* llis, llavi superior fi i fissures palpebrals (obertura ocular) petites.

Existeixen gràfiques dels valors de referència amb les mesures en mil·límetres per determinar la normalitat/anormalitat dels signes.

Què és el TEAF?

Agrupa un gran rang d'**anomalies físiques, mentals, conductuals i cognitives** que un individu pot presentar quan ha estat **exposat a l'alcohol durant el seu desenvolupament prenatal**.

1

Anomalies
crànio-facials

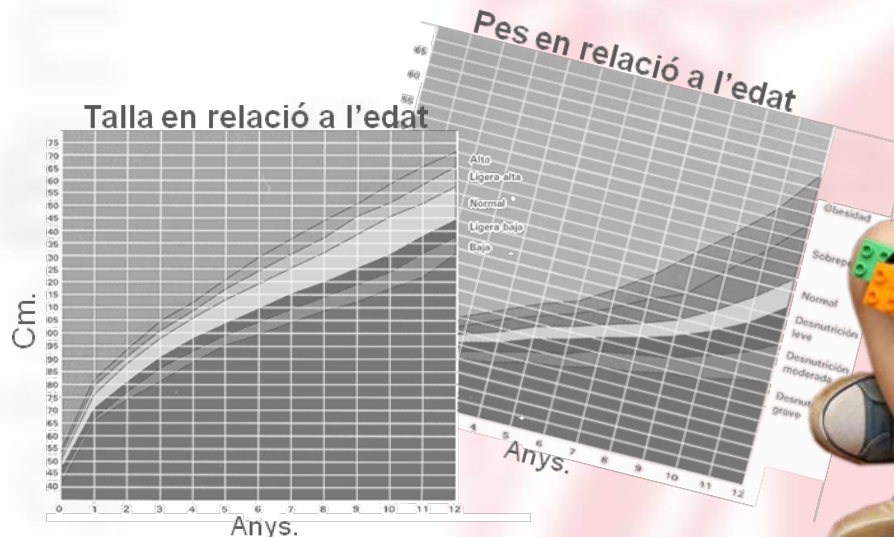
2

Retard en el
creixement

3

Alteració sist.
nerviós central

**Valors de pes i/o talla per sota
un valor mínim mitjà en funció
de l'edat i el sexe.**

Què és el TEAF?

Agrupa un gran rang d'**anomalies físiques, mentals, conductuals i cognitives** que un individu pot presentar quan ha estat **exposat a l'alcohol durant el seu desenvolupament prenatal**.

1

Anomalies
crànio-facials

2

Retard en el
creixement

3

Alteració sist.
nerviós central

- **Estructura anatòmica del sistema nerviós**, per exemple, microcefàlia o anomalies en la formació de diferents estructures cerebrals
- **Funcionament neurològic alterat** amb l'aparició de convulsions, afectació en el desenvolupament de les habilitats motores, pèrdua d'audició, problemes visuals, mala coordinació viso-espacial, etc.
- **Alteració conductual** manifestada amb trastorns del comportament, agressivitat, falta d'autocontrols dels impulsos, falta d'atenció i hiperactivitat, retard mental, problemes d'aprenentatge, dèficits de memòria, problemes de socialització, etc.

Diagnòstics del TEAF?

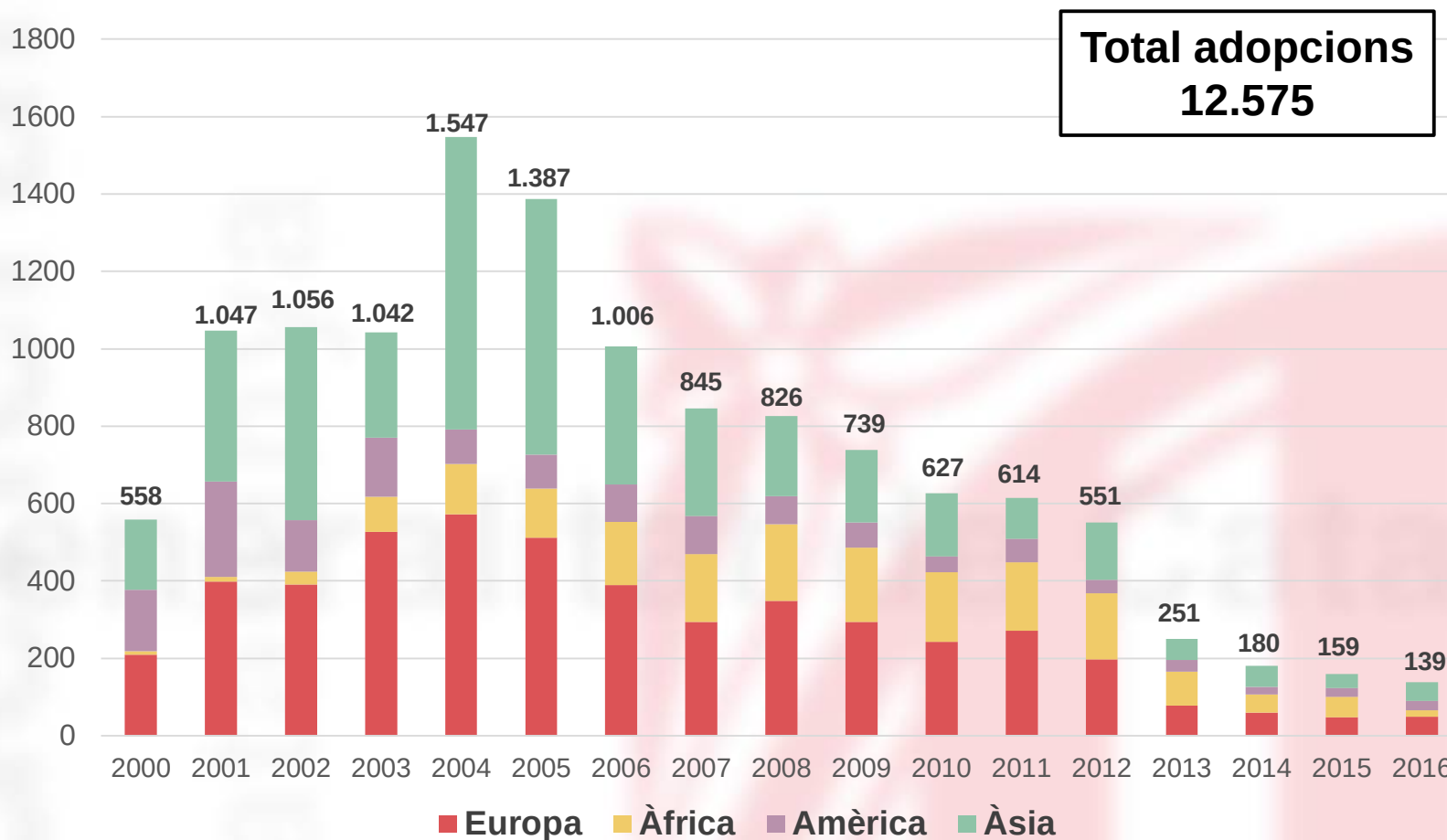
Efectes de l'exposició prenatal a les drogues

	Nicotina	Alcohol	Cànnabis	Opiacis	Cocaïna
	Efectes a curt termini/ naixement				
Desenvolupament fetal	Efecte	Fort efecte	NO efecte	Efecte	Efecte
Anomalies	Manca de consens sobre l'efecte	Fort efecte	NO efecte	NO efecte	NO efecte
Abstinència	NO efecte	NO efecte	NO efecte	Fort efecte	NO efecte
Afeccions neuroconductuals	Efecte	Efecte	Efecte	Efecte	Efecte
	Efectes a llarg termini				
Creixement	Falta de consenso sobre el efecto	Fort efecte	NO efecte	NO efecte	Manca de consens sobre l'efecte
Comportament	Efecte	Fort efecte	Efecte	Efecte	Efecte
Cognició	Efecte	Fort efecte	Efecte	Manca de consens sobre l'efecte	Efecte
Llenguatge	Efecte	Efecte	NO efecte	*	Efecte
Rendiment	Efecto	Fort efecte	Efecto	*	Manca de consens sobre l'efecte

* Insuficient informació o no es disposa de dades

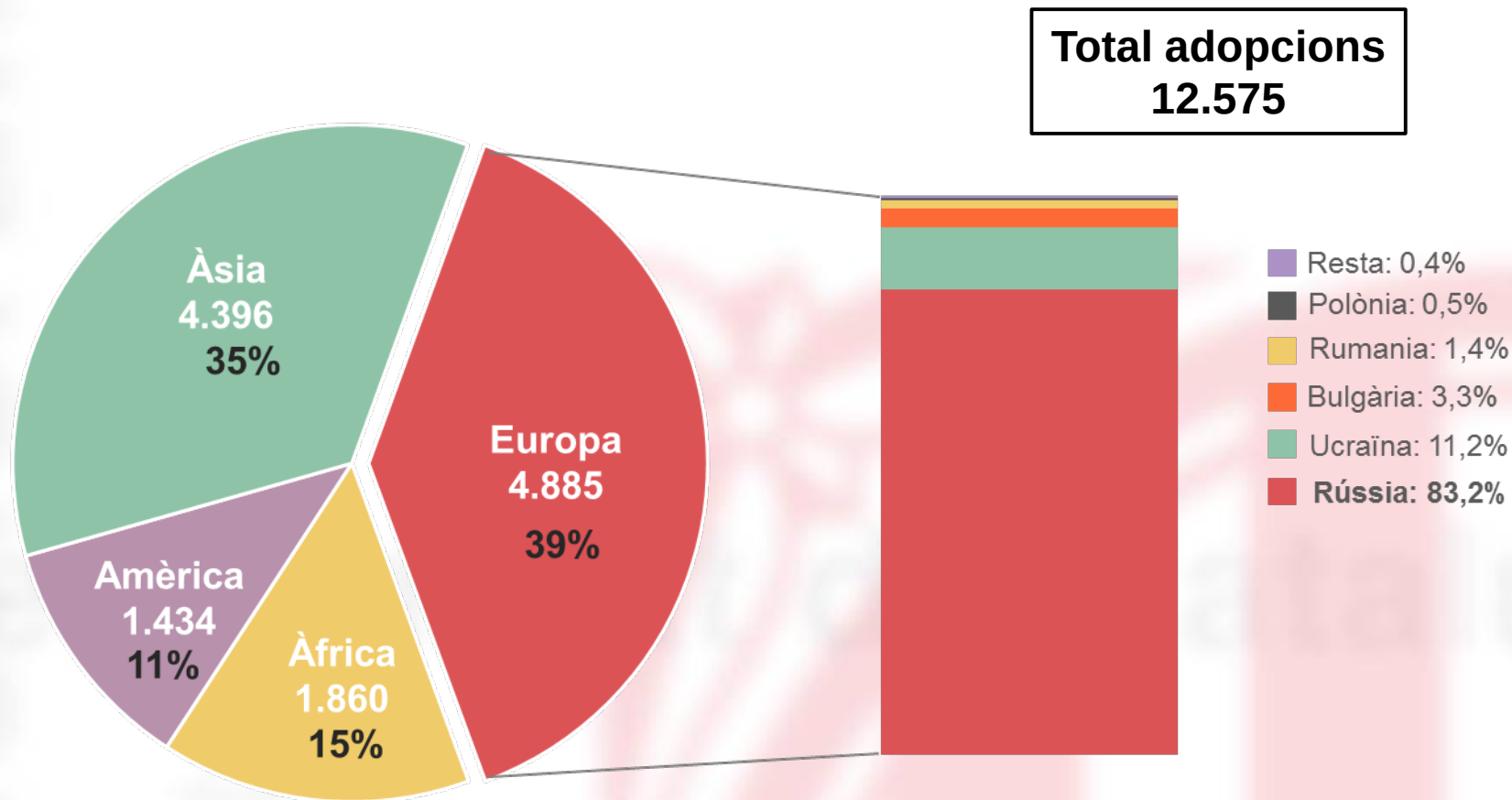
L'adopció internacional a Catalunya

País d'origen dels nens/es adoptats/des a Catalunya (2000-2016)

L'adopció internacional a Catalunya

País d'origen dels nens/es adoptats/des a Catalunya (2000-2016)

ACCIONS

Orientades a reforçar les mesures informatives en processos d'adopció

Orientades a reduir el consum d'alcohol durant l'embaràs

Orientades a reduir les conseqüències en els nens i nenes afectats de TEAF

INFORMACIÓ

INFANTS AMB NECESSITATS ESPECIALS

SESSIÓ INFORMATIVA ESPECÍFICA PER FAMÍLIES

FORMACIÓ ESPECÍFICA ECA//ICF

SUBVENCIONS A ASSOCIACIONS DE FAMÍLIES ADOPTIVES

PREVENCIÓ

IDENTIFICACIÓ PRECOÇ

INTERVENCIÓ I SEGUIMENT

INFORMACIÓ

FORMACIÓ PROFESSIONALS

ESTUDIS PILOT

TRACTAMENT

CRIBRATGE

DIAGNÒSTIC

TRACTAMENT I SEGUIMENT

INFORMACIÓ I SUPORT

FORMACIÓ PROFESSIONALS

ACCIONS

Orientades a
reforçar les
mesures
d'actives
INFORMACIÓ

- Les famílies que vulguin adoptar en aquests països seran formades i valorades per l'adopció d'un infant amb necessitats especials.
- Les famílies que vulguin iniciar un procés d'adopció a Rússia i Ucraïna, rebran una sessió informativa específica.
- Es reforçarà la formació específica a les ECAI/ICIF que treballen en aquests països.
- Convocatòria de subvencions ICAA destinades a associacions de famílies adoptives.

ACCIONS

- Les famílies que vulguin adoptar en aquests països seran formades i valorades per l'adopció d'un infant amb necessitats especials.

Els equips que fan les valoracions psicosocials per determinar la idoneïtat de les famílies sol·licitants realitzaran una exploració tenint en compte que la motivació i les habilitats/capacitats s'ajustin al perfil dels infants que provenen de Rússia i Ucraïna.

Orientades a
reforçar les
mesures
d'activitats
INFORMACIÓ

ACCIONS

Orientades a
reforçar les
mesures
d'activitat
INFORMACIÓ

- Les famílies que vulguin iniciar un procés d'adopció a Rússia i Ucraïna, rebran una sessió informativa específica.

Les sessions informatives sobre aquests països incorporaran informació específica sobre aquest trastorn, aprofundint en la línia iniciada l'any 2013, any en que es va incorporar a la pàgina web de l'ICAA l'existència d'aquest factor de risc.

ACCIONS

- Es reforçarà la formació específica a les ECAI/ICIF que treballen en aquests països.

Amb l'objectiu de formar tots els agents que intervenen en els processos d'adopció.

Orientades a
reforçar les
mesures
atives
d'ac

INFORMACIÓ

ACCIONS

- Convocatòria de subvencions ICAA destinades a associacions de famílies adoptives.

En la convocatòria de subvencions ordinària del ICAA, recuperada l'any 2017, es subvencionen projectes d'associacions de famílies adoptives per la realització de jornades, activitats i formació.

Orientades a
reforçar les
mesures
d'activitats
INFORMACIÓ

IDENTIFICACIÓ PRECOÇ, INTERVENCIÓ I SEGUIMENT

Orientades a
reduir el
consum
d'alcohol
i de drogues

PREVENCIÓ

Programa “EMBARÀS SENSE ALCOHOL NI DROGUES”

- Integrat en el Protocol per al seguiment de l'embaràs a Catalunya. 3ª edició.

PREVENCIÓ PRIMÀRIA: Educació sanitària durant cada etapa de l'embaràs (prevenció drogues, tabac, alcohol...)

PREVENCIÓ SECUNDÀRIA: Detecció del consum d'alcohol, drogues... a la 1ª visita i acompanyament al llarg de tot l'embaràs.

IDENTIFICACIÓ PRECOÇ, INTERVENCIÓ I SEGUIMENT

Orientades a
reduir el
consum
d'alcohol

PREVENCIÓ

- Promoure accions de sensibilització i de promoció de la salut en sentit ampli i a nivell comunitari:
 - Població general
 - Dones en edat fèrtil, embarassades i les seves parelles
- Detecció precoç dels consums i intervenció oferint informació sobre els riscos associats i consell sobre la importància de deixar de consumir durant tot l'embaràs i la lactància a totes les dones gestants i les seves parelles.
- Oferir suport especialitzat per a dones amb possible dependència
- Donar suport per a les noves mares després del part i fer una bona avaluació i seguiment dels nens exposats.

A. Desigualtats

B. Transculturalitat

C. Danys a tercers

D. Gèneres (LGTBI)

embaràs
sense alcohol
sense drogues

Preconcepció

Embaràs

Part

Postpart

INFORMACIÓ

Orientades a
reduir el
consum
alcohol

PREVENCIÓ

Material divulgatiu adreçat a:

- ✓ Població en general
- ✓ Dones embarassades adultes (alcohol)
- ✓ Dones embarassades joves (alcohol i drogues)
- ✓ Dones embarassades usuàries

(en preparació)

**Materials avaluats en grups
focals amb dones
embarassades.**

Durant l'embaràs, vetlla per la seva salut i la teva

Cap consum d'alcohol
i drogues és segur
per al teu nadó

Demana als que t'estimen
que no t'incitin a consumir
alcohol i drogues, ni tan sols
en petites dosis.

Si en consumeixes corres els riscos:

- de patir un avortament espontani
- que el teu fill o filla tingui baix pes en néixer
- que neixi abans del previst (nadó prematur) o amb síndrome d'abstinència
- que pateixi problemes físics, mentals, o de comportament
- que tingui problemes d'aprenentatge amb conseqüències al llarg de tota la vida

Si, tot i intentar-ho, no pots deixar-ne el consum,

Embaràs sense alcohol ni drogues

Durant l'embaràs, cap consum
d'alcohol i altres drogues és segur

FORMACIÓ

emBaràs
sense alcohol
sense drogues

Orientades a
reduir el
consum
d'alcohol
i de drogues

PREVENCIÓ

Formació de salut mental perinatal als circuits

Mòdul A: Atenció a la salut mental perinatal

- La salut mental perinatal: epidemiologia
- Què podem fer per millorar la salut mental perinatal? Estratègia a Catalunya
- L'entrevista en salut mental perinatal
- Xarxes i recursos humans en el territori: l'equip multidisciplinari en l'ASSIR i en salut mental
- Intervenció en salut mental perinatal del CSMA i CSMIJ i dels centres hospitalaris
- Abordatge farmacològic dels problemes de salut mental perinatal
- Abordatge psicològic dels problemes de salut mental perinatal
- Circuits d'intervenció dins l'Atenció Primària i coordinació entre dispositius

Mòdul B: Identificació precoç, intervenció i tractament de les gestants amb problemes relacionats amb el consum de substàncies psicoactives.

- Situació a Catalunya del consum de substàncies psicoactives durant la gestació i puerperi
- Drogues i embaràs: consum i efectes sobre la mare i la criatura
- L'entrevista clínica per identificar els consums de substàncies psicoactives durant l'embaràs a l'ASSIR: oportunitats i dificultats
- La intervenció breu i la derivació a recursos especialitzats en el consum de substàncies psicoactives en l'embaràs a l'ASSIR
- Intervenció del CAS en les gestants amb addiccions

ESTUDIS PILOT

emBaràs
sense alcohol
sense drogues

Orientades a
reduir el
consum
d'alcohol
i de drogues

PREVENCIÓ

- Estudis pilot d'implementació del programa (en preparació)

CRIBRATGE

PROTOCOL de detecció de TEAF
inclòs en el *Protocol d'Activitats Preventives i de Promoció de la Salut a l'edat pediàtrica* (Infància amb Salut) i formació especialitzada per pediatres

Orientades a
reduir les
conseqüències
negatives i
promoure la salut

TRACTAMENT

DIAGNÒSTIC, TRACTAMENT I SEGUIMENT

Orientades a
reduir les
conseqüències
negatives i
promoure les
positives

TRACTAMENT

Reforç dels equips especialitzats

Sant Joan de Déu
Barcelona · Hospital
Servei de Pediatria

Victòria Fumadó
Natàlia Barcons

Vall d'Hebron
Barcelona Campus Hospitalari
Servei de Psiquiatria

Núria Gómez
Raquel Vidal
Anna Mª Cueto
Fermina López
Mª Irene Valenzuela

CLÍNICA
BARCELONA

Hospital Universitari

Oscar Garcia Algar
Adriana Bastons
Marta Astals
Vicente Andreu

Orientades a reduir les conseqüències dels canvis i

TRACTAMENT

- [illegible]

24

FORMACIÓ

Orientades a
reduir les
conseqüències
negatives i
promoure les
positives

TRACTAMENT

Formació sobre TEAF a professionals:

- Equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP)
- Equips valoradors de la discapacitat i la dependència, (realitzat 2017)
- Professionals de la psicologia i la psiquiatria de CSMIJ, CDIAP, CSM i CAS

Estudi sobre TEAF en persones adoptades a Rússia i Ucraïna

Estudi sobre TEAF en persones adoptades a Rússia i Ucraïna

- **Lideratge i coordinació:**

Generalitat de Catalunya
**Institut Català de l'Acolliment
i de l'Adopció**

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya
Sub-direcció General de Drogodependències

- **Amb la participació de 3 Hospitals de referència a Catalunya:**

Sant Joan de Déu
Barcelona · Hospital
Servei de Pediatria

Victòria Fumadó
Natàlia Barcons

Barcelona Campus Hospitalari
Servei de Psiquiatria

Núria Gómez
Raquel Vidal
Anna Mª Cueto
Fermina López
Mª Irene Valenzuela

Hospital Universitari

Oscar Garcia Algar
Adriana Bastons
Marta Astals
Vicente Andreu

Estudi sobre TEAF en persones adoptades a Rússia i Ucraïna

- **Objectiu:**

Conèixer l'afectació de TEAF als nens i nenes adoptats a Catalunya provinents dels països de l'Est (Rússia i Ucraïna)

- **Metodologia:**

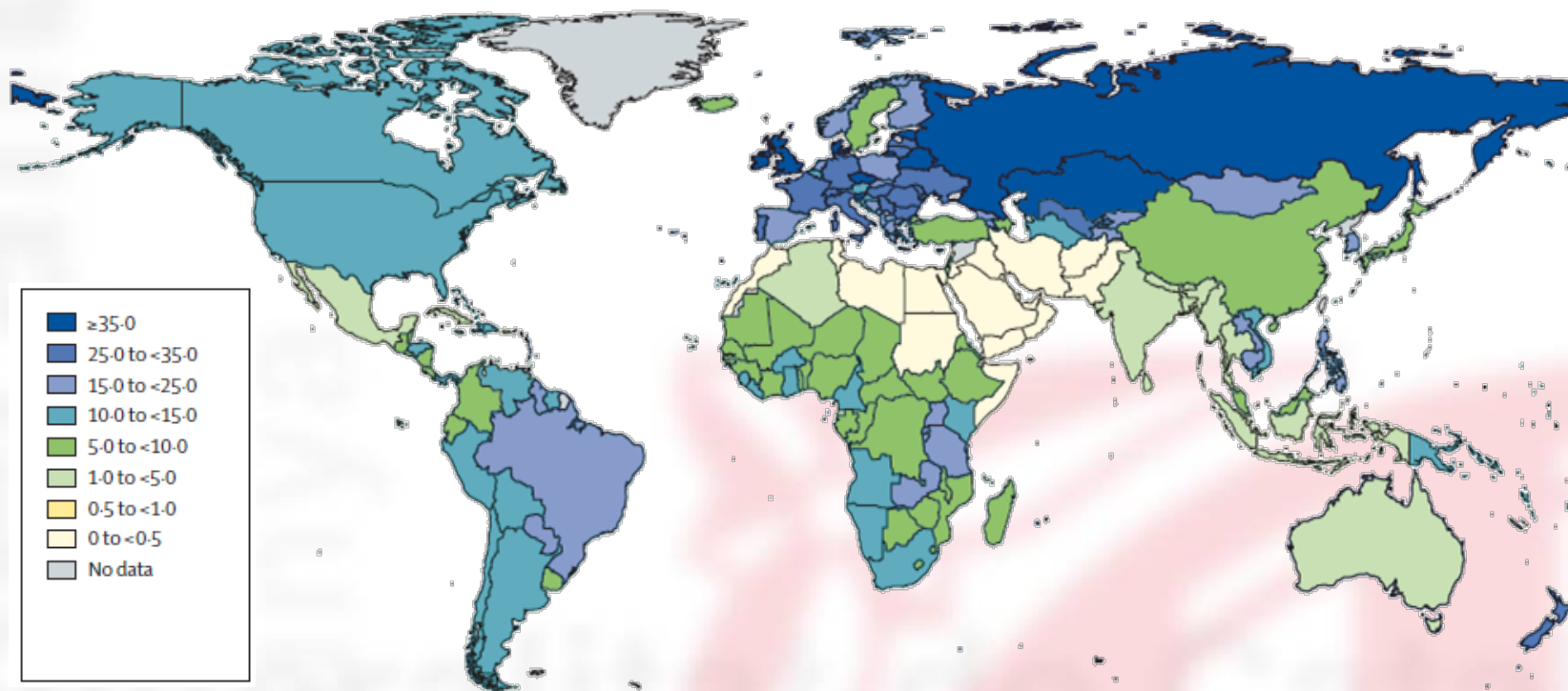
Estudi observacional transversal amb selecció aleatòria de la mostra

- **Criteris de la mostra:**

- Infants adoptats entre 1998 i 2015, provinents de Rússia i Ucraïna
- 2 anys vivint a Catalunya
- 6 o més anys d'edat

Complien aquests criteris 3.817 infants

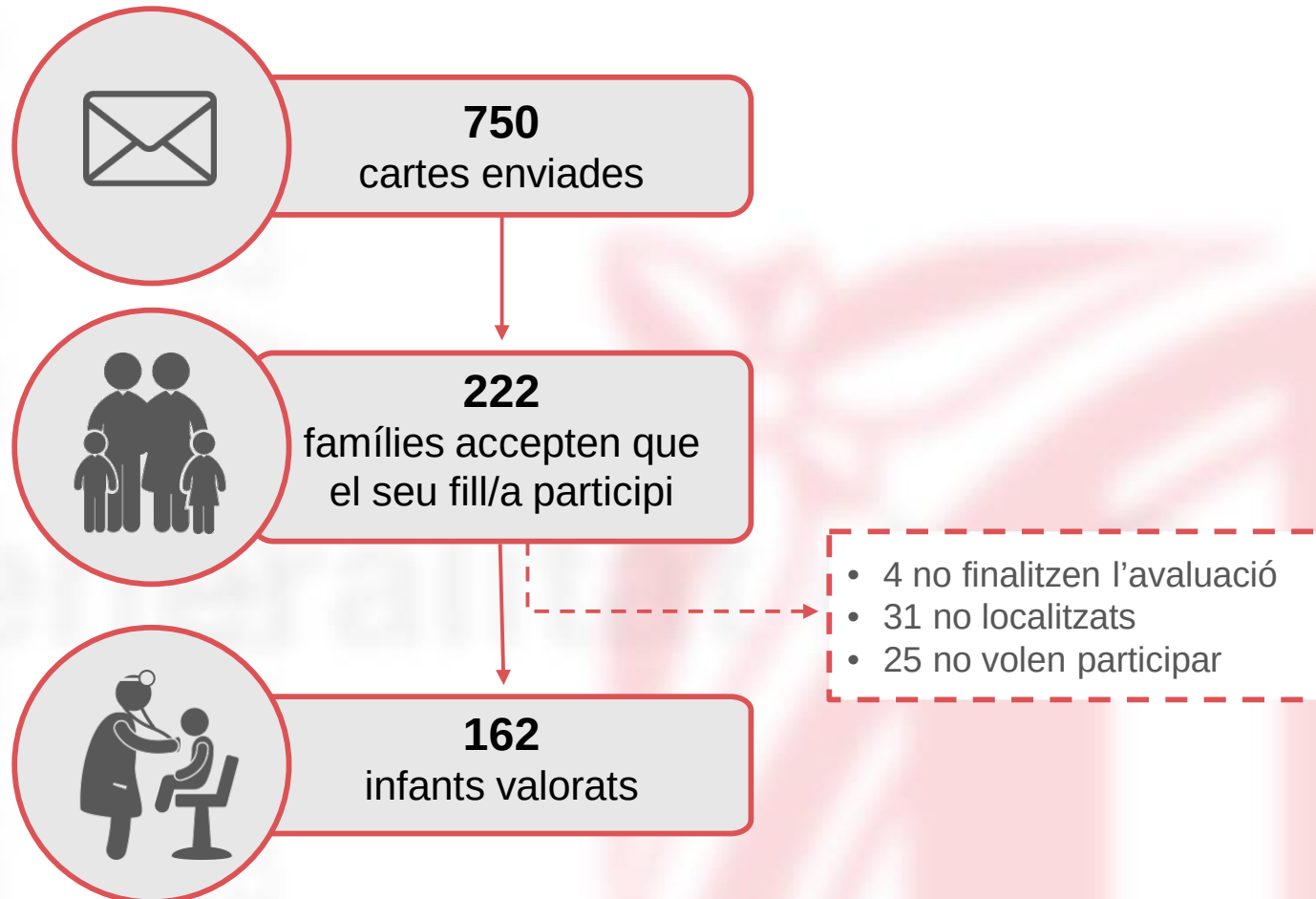
Prevalença SAF

	Mundial	OMS Europa	Espanya
Prevalença de SAF (per 10.000 hab,)	14,6 /10.000 hab. (9,4–23,3)*	37,4 /10.000 hab. (9,4–23,3)*	22,2 /10.000 hab. (9,4–23,3)*

Estudi sobre TEAF en persones adoptades a Rússia i Ucraïna

• Reclutament de la mostra

Estudi sobre TEAF en persones adoptades a Rússia i Ucraïna

- **Descripció de la mostra: 162 infants**

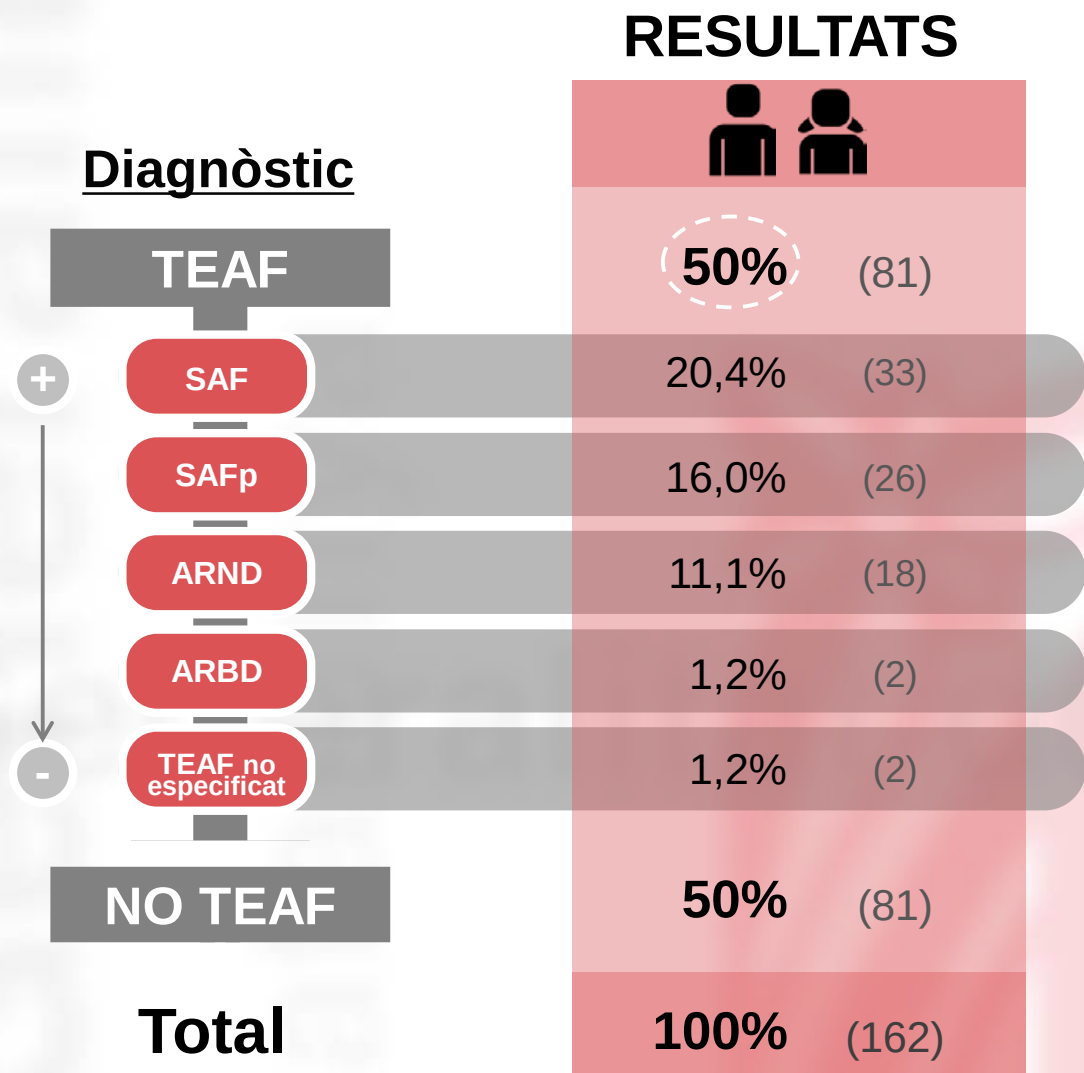
- **101 nens (62%) i 61 nenes (38%)**
- **Entre 8 i 24 anys (13,8 anys d'edat mitjana)**
- **2,3 anys d'edat mitjana en el moment de l'adopció**
- **94% procedeixen de Rússia i el 6% d'Ucraïna**
- **72,5% d'adopcions a través d'ECAI i 27,5% per lliure**

Estudi sobre TEAF en persones adoptades a Rússia i Ucraïna

- **Procediment**

- **Avaluació física i somatomètrica:** tallímetre, balança, guia llavi-*filtrum*, cinta mètrica, regle. La informació recollida es trasllada a les gràfiques per obtenir els percentils en funció de l'edat i el sexe.
- **Avaluació psicològica:** proves necessàries per a avaluar l'estat neuropsicològic del nen o nena.
 - Tests per avaluar la capacitat cognitiva general
 - Tests per avaluar la memòria, atenció, velocitat de processament i la funció executiva
 - Test per avaluar la conducta adaptativa, les habilitats socials i la comunicació social (aquest test el completen els pares o cuidadors)

Estudi sobre TEAF en persones adoptades de l'Europa de l'Est a Catalunya

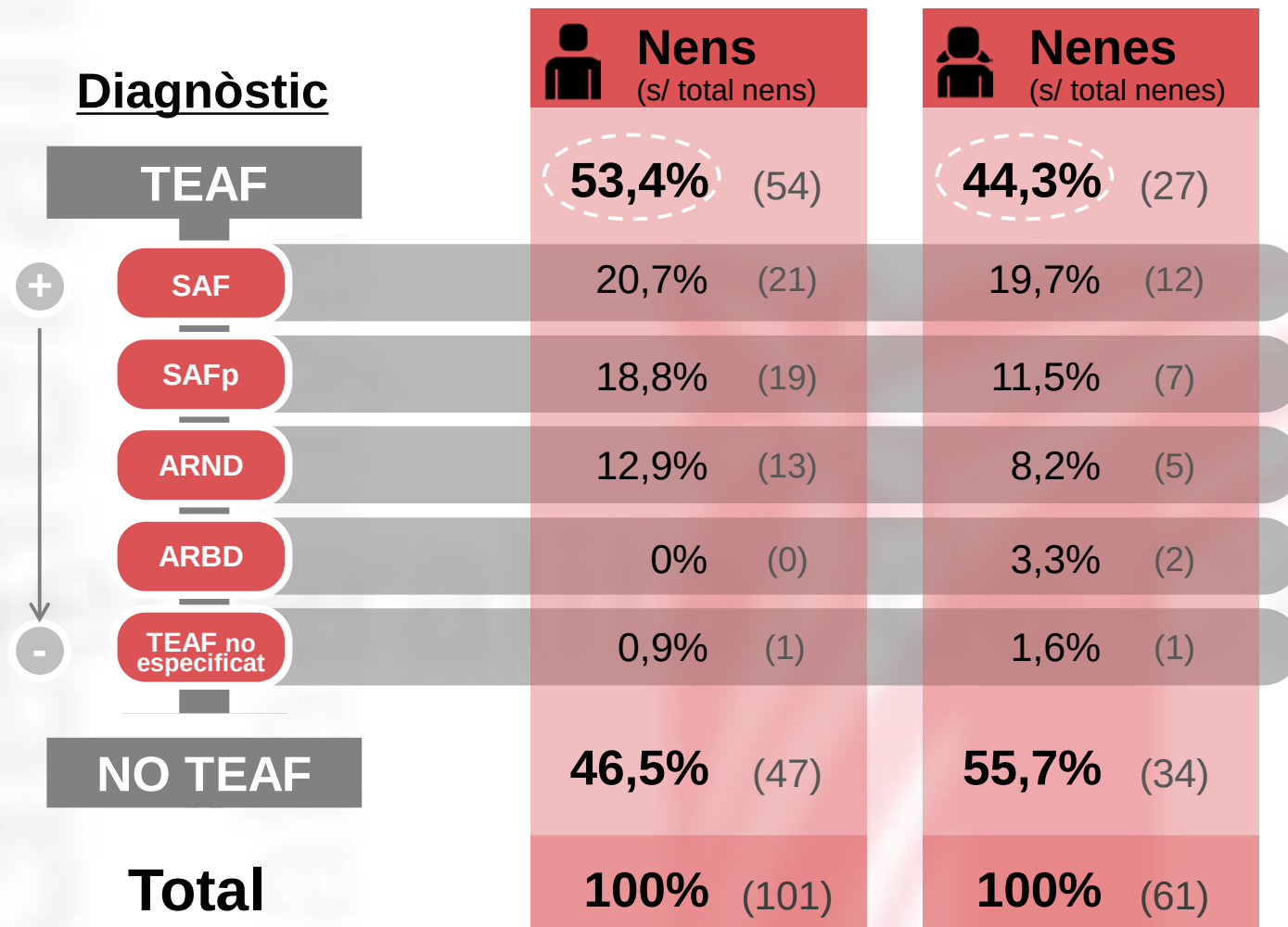
Prevalença TEAF en persones adoptades de l'Europa de l'Est

Estudi a SUÈCIA

- **TEAF: 52%**
- **SAF:30%**
- Retràs maduratiu: 23%
- Autisme: 9%
- TDAH: 51%
- Dispràxia: 34%

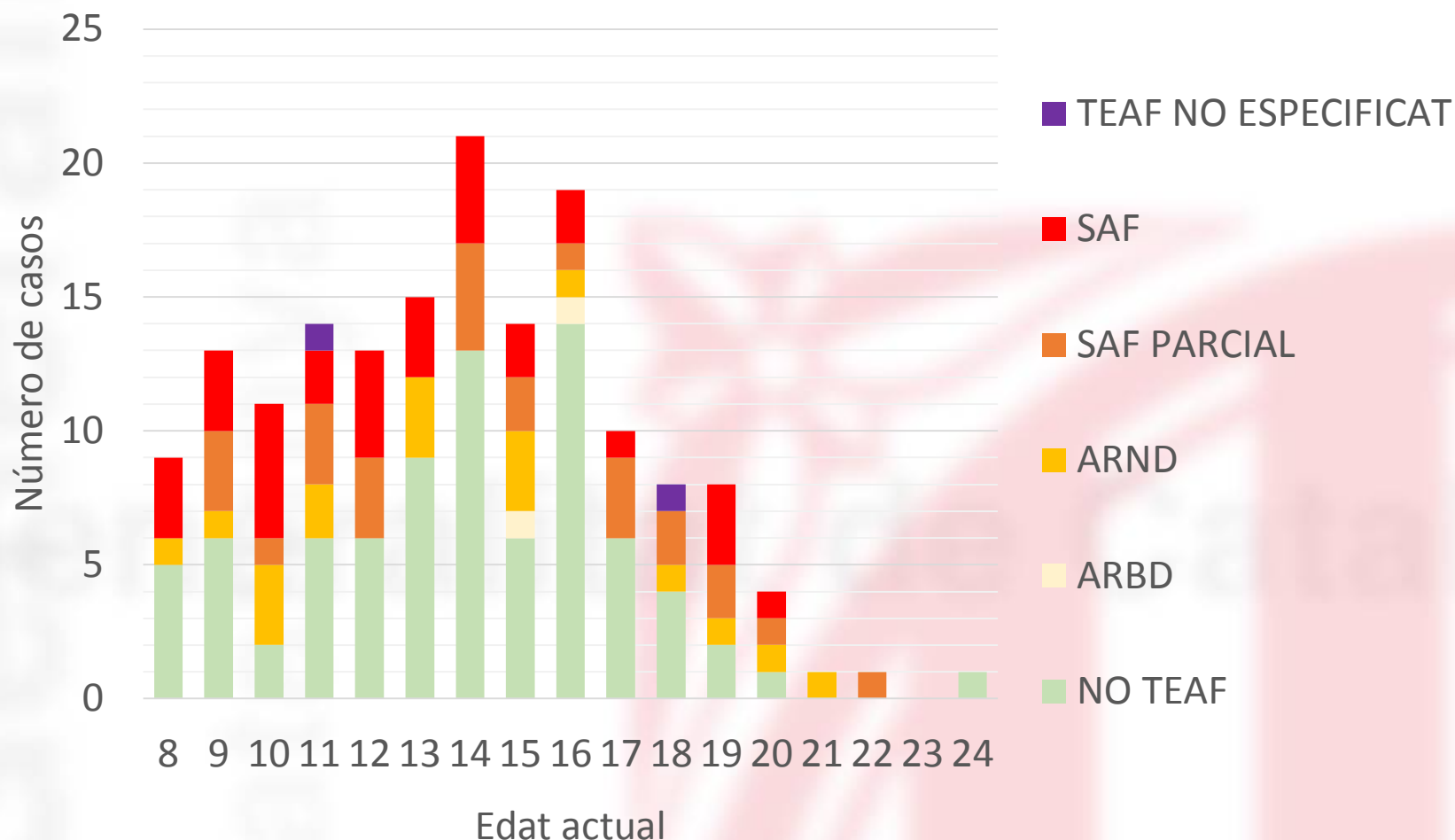
Estudi sobre TEAF en persones adoptades a Rússia i Ucraïna

RESULTATS – Sexe (s/ total gènere)

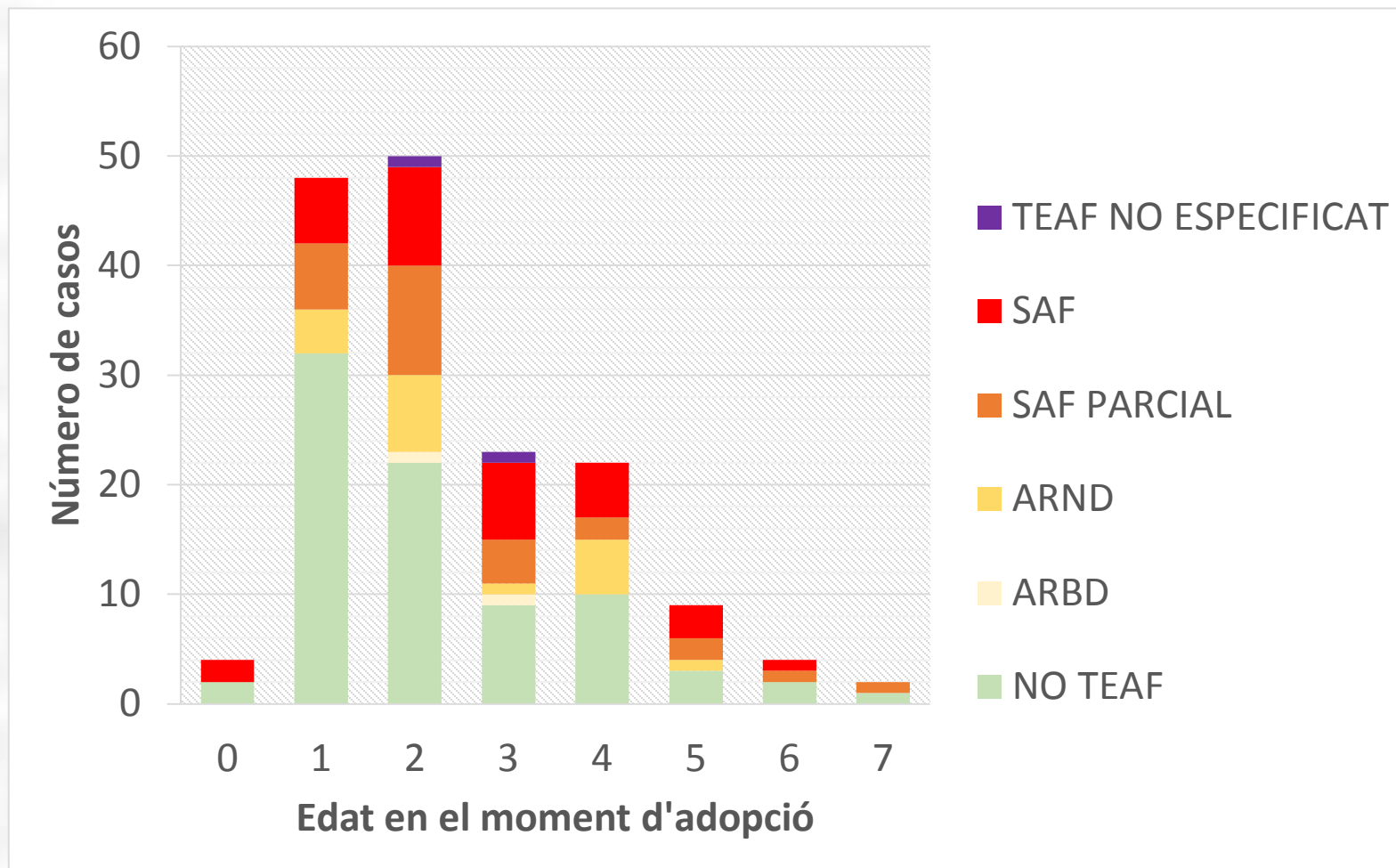
Estudi sobre TEAF en persones adoptades de l'Europa de l'Est a Catalunya

RESULTATS - Edat actual (s/ total mostra)

Estudi sobre TEAF en persones adoptades de l'Europa de l'Est a Catalunya

RESULTATS - Edat moment d'adopció (s/ total mostra)

Drogues

Inici

Ciutadania

Professionals

Actualitat

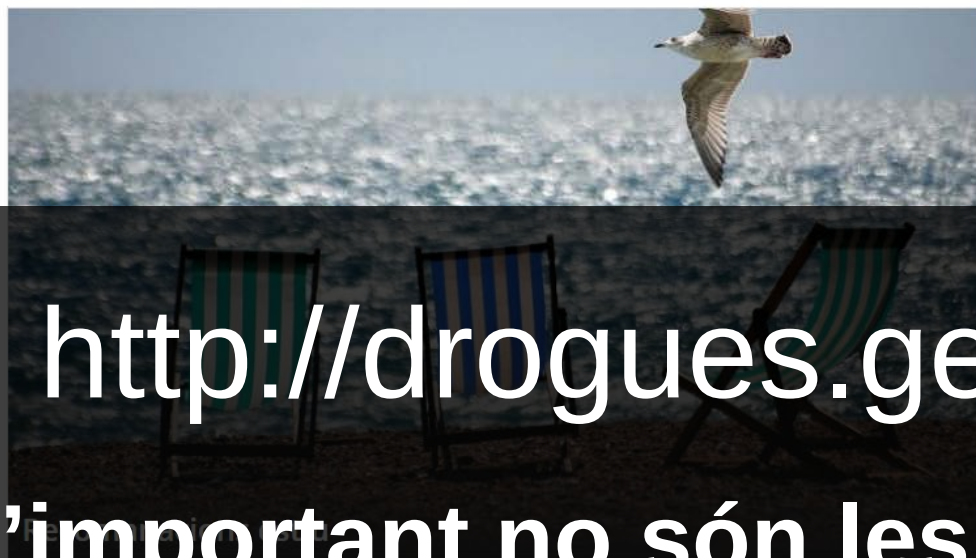
Contacte

drogues.gencat.cat

El més consultat

- Butlletí Canal Drogues
- Drogues: efectes i riscos per a la salut
- On us poden tractar

Notícies

Augmenta un 18,2%
la distribució de
xeringues a la Regió
Sanitària de Girona

Dia Mundial de
l'Hepatitis, 28 Juliol

Convocatòria de
subvencions de
dependència

Més notícies.

Àmbits

Epidemiologia

Prevenció

Reducció de danys

<http://drogues.gencat.cat/>
“L’important no són les substàncies,
són les persones”